

Alþingi
Erindi nr. P 142/149
komudagur 1.7.2013

SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA

Alþingi - nefndasvið
b.t. Sigrún Helga Sigurjónsdóttir
Kirkjustræti
101 Reykjavík

Reykjavík 1. júlí 2013

1307003SA GB
Málalykill: 400

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um lífeyrstryggingar almannatrygginga og félagslegan stuðning, 7. mál

Ofangreint frumvarp barst sambandinu til umsagnar með tölvupósti frá nefndasviði Alþingis 26. júní sl.

Frumvarpið var lagt fram á 141. löggjafarþingi (636. mál) og er nú lagt fram aftur í nær óbreyttri mynd af þingflokki Samfylkingarinnar.

Samband íslenskra sveitarfélaga ítrekar athugasemdir við einstakar greinar frumvarpsins sem fram koma í umsögn sambandsins um 636. mál á 141. löggjafarþingi. Sambandið getur ekki mælt með samþykkt þess frumvarps sem nú liggur fyrir Alþingi enda hafa athugasemdir sambandsins augljóslega ekki verið teknar til skoðunar við þær breytingar sem lagðar eru til frá fyrra frumvarpi. Sérstök ástæða er til þess að þær athugasemdir fái vandaða umfjöllun þar sem sambandið átti ekki aðkomu að undirbúningi frumvarpsins.

Ástæða er til að ítreka nauðsyn þess að sambandið hafi beina aðkomu að heildarendurskoðun laganna fyrir hönd sveitarfélaganna í landinu. Margar ástæður eru fyrir því, ekki síst sú að við gerð frumvarpsins hefur verið lögð áhersla á að bæta samspil milli mismunandi bótakerfa.

Jafnframt minnir sambandið á mikilvægi þess að frumvarpið verði kostnaðarmetið í samræmi við 129. gr. sveitarstjórnarlaga. Telur sambandið eðlilegt að Alþingi skoði mögulega útvíkkun þess ákvæðis þannig að það gildi bæði um stjórnarfrumvörp og þingmannatillögur.

Virðingarfyllst

SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA

Guðjón Bragason
sviðsstjóri lögfræði- og velferðarsviðs

SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA

Alþingi
b.t. allsherjarnefndar
Austurstræti 8-10
150 REYKJAVÍK

Reykjavík 8. maí 2013

1303064SA GB
Málalykill: 401

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um lífeyrisréttindi almannatrygginga og félagslegan stuðning, 636. mál

Ofangreint frumvarp barst sambandinu til umsagnar með tölvupósti frá nefndasviði Alþingis, dags. 13. mars sl.

Almennt um frumvarpið

Með frumvarpinu er leitast við að styrkja stöðu aldraðra og þeirra sem búa við skerta starfsgetu, m.a. með því að einfalda löggjöf um lífeyrisréttindi almannatrygginga og tengdar greiðslur eins og segir í inngangi greinargerðar með athugasemdum við frumvarpið. Sambandið telur að með frumvarpinu komi fram margar góðar breytingar á löggjöfinni sem miða að einföldun og auknum skýrleika. Frumvarpið virðist því vera til þess fallið að auðvelda borgurunum að afla sér upplýsinga um þau réttindi sem löggin mæla fyrir um.

Unnið hefur verið að endurskoðun almannatryggingalöggjafarinnar um nokkurra ára skeið. Í V. kafla almennra athugasemda við frumvarpið er greint frá því hvaða aðilar hafi komið að þeirri vinnu. Ekki var haft samráð við sambandið við frumvarpsgerðina og ekki hefur farið fram nein kynning á efni frumvarpsins fyrir fulltrúum sveitarfélaga. Sambandið gerir athugasemd við framangreint verklag en mikilvægi slíks samráðs verður að teljast augljóst bæði vegna fyrirhugaðrar tilfærslu málefna aldraðra til sveitarfélaga og samspils laga um almannatryggingar við lög um félagsþjónustu sveitarfélaga. Viðræður eru nú í gangi um tilfærsluna og er því hér með farið fram á að samráð verði haft við sambandið vegna frekari meðferðar frumvarpsins og nánari útfærslu þess, þ.m.t. setningu stjórnvaldsfyrirmæla.

Með umsögn þessari eru gerðar athugasemdir við nokkur atriði sem fram koma í frumvarpinu og greinargerð með því en sambandið áskilur sér rétt til þess að setja fram frekari athugasemdir á síðari stigum.

Athugasemdir við einstaka kafla og greinar

Sambandið óskar eftir því að skýrt verði kveðið á um skyldu Tryggingastofnunar til þess að greiða örorkubætur beint til sveitarfélags þegar um er að ræða tilvik þar sem umsækjandi um örorkubætur nýtur tímabundinnar fjárhagsaðstoðar á biðtíma eftir örorkubótum. Slíkt ákvæði er nauðsynlegt til að koma í veg fyrir tvígreiðslu úr opinberum bótakerfum við

fyrir það tímabil. Hér má benda á að eðlilegra væri að gera ráð fyrir þessu fyrirkomulagi fremur en að Tryggingastofnun væri veitt heimild til þess. Í þeim tilvikum þegar meðlagsgreiðandi myndi greiða sama tímabil sjálfur fengi hann endurgreiðslu hjá Innheimtustofnun. Í þessu samhengi er bent á að eðlilegt má teljast að heimilað sé að skuldajafna barnalífeyri á móti eldri ógreiddum meðlagskröfum vegna sama barns.

Í 3. mgr. 60. gr. er fjallað um hvaða tekjur skuli teljast með við útreikning uppbótar vegna framfærslu. Segir þar orðrétt: „Til heildartekna samkvæmt ákvæði þessu teljast 45% af tekjum, sbr. 10. tölul. 2. gr. Skattskyldar greiðslur samkvæmt lögum þessum teljast með að fullu við útreikning uppbótarinnar, en þó skal ekki taka tillit til hækkunar vegna frestunar á töku ellilífeyris skv. 12. gr. og uppbóta skv. 61. gr. og 2. mgr. 62. gr. við útreikninginn.“ Þá segir að sama gildi um fjárhagsaðstoð sveitarfélaga en þar hefði jafnvel verið skýrara að taka það beinlínis fram að fjárhagsaðstoð sveitarfélaga skuli ekki teljast með við útreikning uppbótarinnar eins og fram kemur í athugasemdum við greinina í greinargerð.

4. mgr. 60. gr. kveður á um að framfærsluuppbót skuli aldrei nema hærri fjárhæð en 50.000 kr. á mánuði. Í greinargerð kemur fram að hafi einstaklingur heildartekjur sem nema lægri fjárhæð en framfærsluviðmið laganna, þrátt fyrir að fá greidda hámarksfjárhæð samkvæmt þessu ákvæði, komi til kasta „grunnöryggisnets þjóðfélagsins“, þ.e. félagsþjónustu sveitarfélaga. Með þessu ákvæði er mælt fyrir um auknar skyldur félagsþjónustu sveitarfélaga án samráðs við sveitarfélögin. Í greinargerð með frumvarpinu kemur t.a.m. ekki fram hve margir bótaþegar fá nú framfærsluuppbót umfram 50.000 kr. og því liggja ekki fyrir upplýsingar um fjárhagsleg áhrif þessarar breytingar.

72. gr. mælir fyrir um að ef talin sé hætta á að greiðslur sem ætlaðar eru greiðsluþega eða framfæranda til framfærslu séu notaðar á þann hátt að eigi samrýmist tilgangi laganna sé heimilt við sérstakar aðstæður að greiða bæturnar, að hluta eða í heild, öðrum en greiðsluþega eða framfæranda. Sambandið telur efni greinarinnar varla standast þar sem ekki er gert ráð fyrir a.m.k. tímabundinni fjárræðissviptingu við þessar aðstæður. Um er að ræða töluvert inngríp varðandi fjármuni sem ætlaðir eru til framfærslu og er í greininni, eins og hún er nú orðuð, talsvert svigrúm til mats. Velta má fyrir sér hvornig taka ætti á málum þar sem ágreiningur væri um hvort skilyrði fyrir því að greiða öðrum en greiðsluþega væru uppfyllt.

91. gr. fjallar um upplýsingaskyldu umsækjenda og greiðsluþega. Æskilegt væri að tiltaka nánar hvaða upplýsingar viðkomandi aðilum er skylt að veita, svo sem upplýsingar um dvalarstað og búsetu.

Í 95. gr. er að finna ákvæði um upplýsingaskyldu stofnana og fyrirtækja. Sambandið telur nauðsynlegt að tiltaka í 2. mgr. 95. gr. að skylda til gagnkvæmra upplýsingaskipta nái til Sjúkratrygginga Íslands sem og annarra stjórnvalda í þeim tilvikum þegar réttmæti ákvarðana hlutaðeigandi stjórnvalds er háð framkvæmd laganna, þ.e. þeim greiðslum sem berast frá Tryggingastofnun. Áhersla er lögð á að hlutaðeigandi stofnunum verði heimilað að samkeyra skrár í því skyni.

sveitarfélögin í samræmi við 129. gr. sveitarstjórnarlaga nr. 138/2011 og gerir sambandið athugasemd við að frumvarpið hafi verið lagt fram á Alþingi án þess að slíkt mat lægi fyrir.

Virðingarfyllt
SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA

Karl Björnsson
framkvæmdastjóri